

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«КАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №38 БЮЛЛЕТЕНІ

2023 ж. 22 қыркүйек, жұма

1-сурет. 2023 ж. 20 қыркүйек ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті

2023 Ж. 21 – 26 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

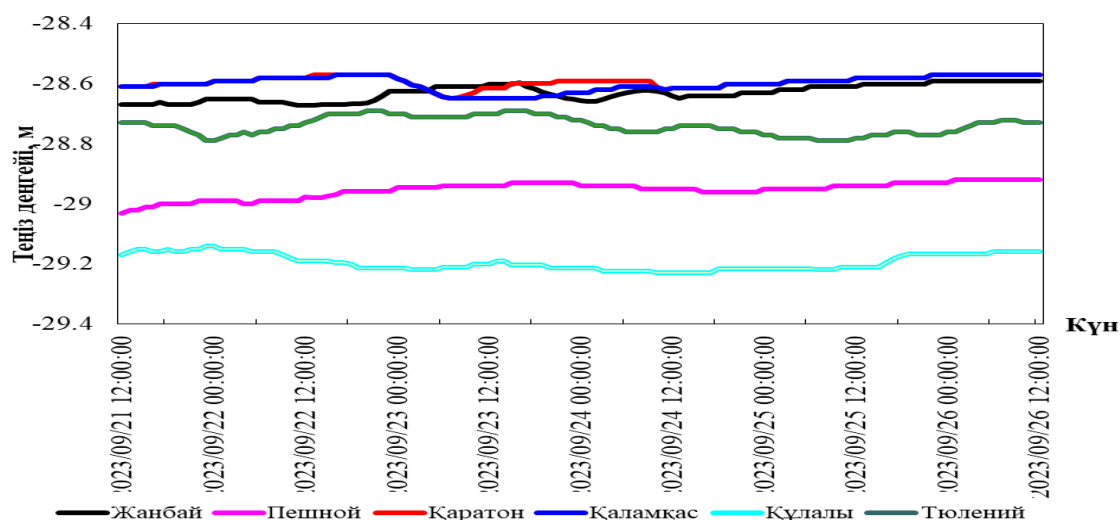
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,82 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,40 м-ден минус 29,31 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы 11 см-ден аспайды.

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2023 Ж. 21 – 26 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

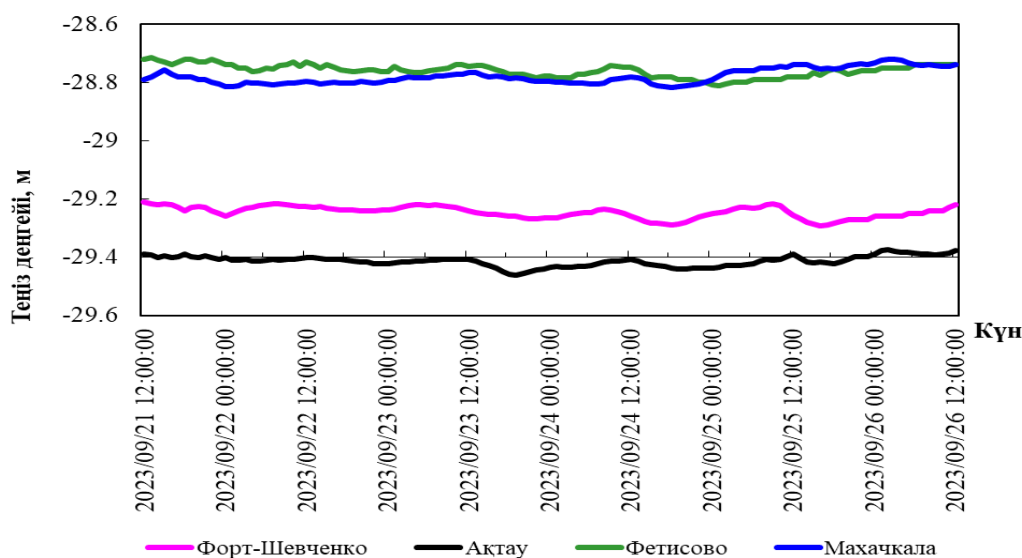
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,07 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,63 м-ден минус 29,51 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы 12 см-ден аспайды.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕНГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-65 (-28,65)	2023/09/21 12:00:00	-73 (-28,73)	2023/09/26 07:00:00	-69 (-28,69)
Пешной	-108 (-29,08)	2023/09/26 11:00:00	-116 (-29,16)	2023/09/23 17:00:00	-113 (-29,13)
Қаратон	-72 (-28,72)	2023/09/21 12:00:00	-77 (-28,77)	2023/09/24 11:00:00	-74 (-28,74)
Қаламқас	-40 (-28,40)	2023/09/22 13:00:00	-48 (-28,48)	2023/09/23 07:00:00	-42 (-28,42)
Құлалы	-121 (-29,21)	2023/09/24 03:00:00	-131 (-29,31)	2023/09/21 13:00:00	-125 (-29,25)
Тюлений	-64 (-28,64)	2023/09/26 12:00:00	-75 (-28,75)	2023/09/23 22:00:00	-71 (-28,71)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-124 (-29,24)	2023/09/24 01:00:00	-136 (-29,36)	2023/09/21 18:00:00	-130 (-29,30)
Ақтау	-146 (-29,46)	2023/09/26 12:00:00	-151 (-29,51)	2023/09/21 14:00:00	-149 (-29,49)
Фетисово	-74 (-28,74)	2023/09/21 23:00:00	-83 (-28,83)	2023/09/23 05:00:00	-80 (-28,80)
Махачкала	-63 (-28,63)	2023/09/24 12:00:00	-75 (-28,75)	2023/09/21 12:00:00	-69 (-28,69)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2023 ж. 14 - 20 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,91 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,48 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,39 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,07 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,72 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,49 м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мен үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайыңға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел. (717)2 79 83 12

e-mail: kaspy@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде «Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.